

ספרי' – אוצר הספרים – לויבאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מלויבאוויטש

תצא

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק כט

(תרגום הפשו)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שישים ושמונה לבריאה

לעילוי נשמת

ר' ישראל דוד ב"ר לייב ע"ה ציקמאן

נפטר ביום י"ד אלול ה'תשמ"ה

וזוגתו מרת רחל בת ר' פינחס ע"ה ציקמאן

נפטרה ביום כ"א טבת ה'תנש"א

ר' יצחק אהרן ב"ר וואלף ע"ה ספיוואק

נפטר ביום כ"ו ניסן ה'תשמ"ט

וזוגתו מרת חנה בת ר' דוד הכהן ע"ה ספיוואק

נפטרה ביום ח"י מ"ח ה'תשס"ד

ר' שמואל מאיר ב"ר ישראל דוד ע"ה ציקמאן

נפטר ביום י"א תשרי ה'תשס"ב

וזוגתו מרת דינה רייזעל בת ר' יצחק אהרן ע"ה ציקמאן

נפטרה ביום כ"ה שבט ה'תשמ"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס ע"י נכדם ובנם

הרה"ת ר' אהרן וואלף וזוגתו מרת פולינה

ומשפחתם שיחיו ציקמאן

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:

<http://www.torah4blind.org>

תוצא

א. בציצית ובמקדש – מותר שעטנז

מיד לאחר הציווי¹ על איסור שעטנז, לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדיו, מצווה התורה² „גדילים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך..”, ומן הסמיכות שבין שני פסוקים לומדים³: „גדילים תעשה לך – אף מן הכלאים”⁴, שכלאים מותרים בציצית.

בדומה לכך קיים היתר להשתמש בכלאים בבגדי כהונה, שהרי בין בגדי כהונה, שלובשים כהנים בעבודתם במקדש, היה האבנט, שהיה עשוי משעטנז⁵.
יש להבין:

ישנם שלושה סוגי כלאים – „בקרקע ובהמה ובבגדים”⁶, כפי שמפרטת אותם כאן התורה בזה אחר זה⁷: „לא תזרע כרמך כלאים... לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו לא תלבש שעטנז...”⁸, וכן בפרשת קדושים⁹: „בהמתך לא תרביע כלאים, שדך לא תזרע כלאים, ובגד כלאים שעטנז לא יעלה עליך”.

ומהו הטעם לכך¹⁰, שהתורה התירה כלאי בגדים בעבודת המקדש¹¹ ובמצות ציצית,

ואילו לגבי שני הסוגים האחרים של כלאים, כלאי בהמה וכלאים בקרקע, איננו מוצאים היתר להשתמש בהם לצורך מצוה או במקדש¹² וכדומה?

ב. בשר בחלב – לימוד מיוחד האוסר במוקדשין

בנוסף לשלשת הסוגים הללו של כלאים, ישנו איסור הדומה בתוכנו לאיסור כלאים, וזהו איסור בשר וחלב, כמוסבר בספרים¹³, שהטעם לאיסור בשר בחלב הוא „כסוד הכלאים” – זוהי תערובת של שני דברים, אשר כל אחד מהם כשלעצמו מותר¹⁴, אך כשמערבים אותם יחדיו הם הופכים לדבר אסור¹⁵.

והנה, במכילתא נאמר¹⁶, שקיימת סברה שתערובת של בשר בחלב תהיה מותרת במוקדשין, אלא שדורשים מן הפסוק¹⁷ „ראשית... תביא בית ה' אלקיך, לא תבשל גדי בחלב אמו”, שגם ב„בית ה' אלקיך” קיים איסור בשר בחלב.

12) ולהעיר מרמב"ם הל' כלאים פ"ט ה"א (בנוגע בהמת פסולי המוקדשין).

13) רקאנטי משפטים כג, י"ט – הובא בשליה חלק תושב"כ שכא, רע"א (וראה פסחים מד, ב; נזיר לו, סע"א: ומאי חידוש .. כלאים נמי. ולהעיר מצפצפ"ה הל' מאכא"ס פ"ט ה"א. קונטרס השלמה כג, ב). ד"ה איתא במד"ת כשבקשו כו' תרל"ד (סה"מ תרל"ד ס"ע כט ואילך). ד"ה כשעלה משה תרס"ו (נדפס בסוף המשך תרס"ו – קה"ת תנש"א – ע' תרל). לקוטי לוי"צ על זה כרך ב (ע' פט). תורת לוי"צ ע' מה.

14) ראה פסחים ונזיר שם: דהאי לחוד' כו' ובהדדי אסור.

15) ראה עוד ביאר באיסור בשר בחלב (מפני יניקת הקליפה מהקדושה) – ע"פ חז"ל קכד, סע"ב ואילך – בדה"ה כי תבא (אוה"ת תבא ע' תתל"ו). תתמ"ב ואילך. סה"מ תרכ"ו ע' רסב ואילך. סה"מ תרכ"ו (קה"ת תשמ"א) ע' תעח. המשך חייב אדם לברך תרל"ח (ע' לא"ל). – הוא ע"ד הביאור באיסור כלאים שהובא לקמן הערה 39.

16) ס"פ משפטים. 17) משפטים כג, י"ט.

(* ובאה"ת משפטים (נדך ח ע' ג'קבו) משמע דזוהי כותנת הבחיי משפטים שם (נ"ש). וראה אוה"ת תצוה ס"ע א"תסנ. וראה גם ש"ה שם. ואכ"מ.

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח). שיחות הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת „האגודה למען הגאולה האמיתית והשלמה”.

מעין חזי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת „מכון לוי יצחק” בכפר חב"ד ב'.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770,

על-ידי „ועד להפצת שיחות”.

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי

לקוטי שיחות, בהוצאת „מכון לוי יצחק” בכפר חב"ד ב'.

להקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות קהילות בשבת,

בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.

ליקוט יגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת

„אהלי תורה”, ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך „אהלי תורה”, ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את „קונטרס בית רבינו שבבבל”

ושיחת ש"פ שופטים ה'תנש"א

מדור מיוחד לספרים וחוברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

(* בהברייתות שנתוספו ע"פ הילקוט.

הקדוש-ברוך-הוא ברא את הנבראים באופן שהוא נתן בתוך הצמחים ובעלי החיים את "כח התולדה שיתקיימו המינים .. וציוה .. שיוציאו למיניהם". ולפיכך, כאשר האדם, מערב כלאים – הוא מרכיב שני מיני בהמה, או שני מיני זרעים, הוא גורם לכך שהם "ישתנו בטבע גם בצורתם בהיותם יונקים זה מזה, ויהיה כל גרעין ממנו כאילו הורכב משני מינין", ועל ידי כך הוא "משנה ומכחיש .. ומערבב במעשה בראשית"^{21*}.

ועל כך שהתורה אינה אוסרת רק "בהמתך לא תרביע כלאים", אלא גם "לא תחזרוש בשור ובחמור יחדיו", יש להסביר, שזאת "מפני שדרך כל עובד אדמתו להביא צמדו ברפת אחת ויבואו לידי הרכבה"^{22*}.

יוצא מכך, שיש הבדל מהותי בין כלאי בהמה וכלאי קרקע לבין כלאי בגדים:

בכלאי בהמה וכלאי קרקע התערובת היא גם ב"כח התולדה" של שני המינים. כלומר, שהתערובת גורמת שינוי בעיקר ובעצם מהותם ומציאותם, וזה בניגוד לסדרי מעשה בראשית, שהקב"ה קבע שימשיכו דוקא "למיניהו"^{22*}.

לעומת זאת, בכלאי בגדים!^{22*} אין התערובת משנה את עצם המציאות של הצמר והפשתים, אלא, זוהי תערובת חיצונית לבד²³, רק מחברים אותם באותו בגד²⁴, אך גם לאחר מכן הם נשארים צמר ופשתים כפי שהיו, ואף ניתן להפריד ביניהם.

יוצא מכך, שקיימים שלשה אופנים בנושא זה:

לגבי כלאי בגדים, שעטנו – התורה התירה את הכלאים בעבודת המקדש, ואף ציותה על כך במצות ציצית.

לגבי בשר בחלב קיימת סברה להתירם במקדש¹⁸ אלא שלומדים מפסוק לאסור זאת.

ולגבי כלאי בהמה וכלאי קרקע אינה קיימת מלכתחלה שום אפשרות או סברה המתירה אותם במקדש¹⁹, כך שאין צורך בלימוד מיוחד לאסור זאת.

ודרוש הסבר: כיון שכל האיסורים הללו הם בעלי משמעות וזה – ככולם מדובר על תערובת של שני מינים, אשר כל אחד מהם כשלעצמו מותר – מהי הסיבה להבדלים הקיימים ביניהם לצורך העבודה במקדש וכדומה, כפי שפורט לעיל?

ג. תערובת – משנה סדר בראשית כן או לאו

הדבר יובן לפי דברי הרמב"ן²⁰, שדוקא על לבישת שעטנו נאמר בדברי חז"ל²¹, ש"יצר הרע ואומות העולם משיבים עליהם", אך לא על כלאי בהמה,

והוא מסביר, שזאת משום שבכלאי בגדים, שעטנו, הטעם לאיסור "נעלם", ואילו לגבי כלאי בהמה, וכן כלאי קרקע, מובן הטעם לאיסור:

^{21*} ראה רמב"ן שם, וכך אמר כו' חקים שחקקתי בהם את עולמי" (והוא מירושלמי כלאים פ"א ה"ז. ויק"ד פל"ה, ד. וראה קידושין לט, א. סנהדרין ס, א (ובתוס' שם)).

²² וכ"כ גם בפרשתנו כב, ח (בסופו). וכ"ה במו"נ ח"ג פמ"ט. וראה לקו"ש חל"ד ע' 125*26) וראה בארוכה לקו"ש חכ"ד (ע' 149) ואילך) שקו"ש בגדר האיסור דלא תחזרוש גו'.

^{22*} ראה ירושלמי שם, למה מפני שכתוב בהן למיניהן כו'.

²³ להעיר מרמב"ן קדושים שם (ד"ה ובגד כלאים קרוב לסופו): ושעם כלאי הבגדים להרוחק התערובות במינין כו'. וראה נמוקי שמואל שם.

²⁴ וגם לדעת רש"י (נדה סא, ב – וראה גם פירושו לקדושים יט, יט הנ"ל) שמה"ת אסור רק, שוע טווי ונוו" יחד (וראה תוד"ה שוע שם. רמב"ם הל' כלאים פ"י ה"ב ובנ"כ) – ה"ז רק עירוב חיצוני לגבי כלאי בהמה וקרקע. וראה בארוכה לקו"ש חל"ד שם.

18 בתוד"ה כל הבשר (חולין קג, ב) דהחידוש בזה שבב"ח נוהג במקדשין הוא דחיל איסור בשר בחלב איסור מקדשין" (ועפ"ז אינו שייך לגדר קדשים בפרט, כי"א לכללות הענין דאין איסור חל על איסור). אבל במכילתא שבפנים מפורש שהקס"ד היא משום "שכן אסר מליקה בחולין תאמר במקדשין".

19 ואין מביאים קרבנות מכלאים (משנה זבחים רפ"ד. תמורה יז, א. רמב"ם הל' איסורי מזבח פ"ג ה"ד. שם ה"י. הל' תמורה פ"א ה"ז). ולהעיר מתניא רפ"ז.

20 קדושים שם (ועד"ז בבחי' עה"פ). וראה השקו"ט בדברי הרמב"ן – ברא"ם, גו"א, נמוקי שמואל ועוד שם. ואכ"מ.

21 תו"כ (ורש"י) אחרי שבערה (10) יומא סו, ב (אבל להעיר שבר"ח שם מביא גם "הרבעת כלאים"). במדב"ר פ"ט, ה.

לעילוי נשמת

ר' שלמה ב"ר יוסף ע"ה קרמרמן

נפטר ביום ט' מ"ח ה'תשס"ח

ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות

זוגתו מרת רבקה לאה בת יוכבד תחי' קרמרמן

לאורך ימים ושנים טובות עד ביאת

גואל צדק, ומתוך בריאות הנכונה

נדפס ע"י ילדיהם

ר' עמוס וזוגתו מרת רישא שיחיו נסים

ומשפחתם שיחיו

ד. תערובת בשר בחלב – סוג ביניים

לפי זה מובן, שמהות התערובת של בשר בחלב היא כממוצע בין שני סוגי התערובות שהוזכרו לעיל:

תערובת בשר בחלב אינה משפיעה, כתערובת כלאי בהמה²⁵, על „כח התולדה“, הקובע את הגידול והצמיחה לדורות. תערובת בשר בחלב משפיעה רק על מציאותם הגשמית של החומרים המעורבים²⁶.

אך מצד שני אין תערובת בשר בחלב דומה לתערובת שעטנז, כי בשעטנז אין עירוב מוחלט בין שני הסוגים, צמר ופשתים, כדלעיל, ואילו לגבי בשר בחלב קיים איסור מן התורה דוקא בבישולם יחדיו, כך שהאחד נותן טעם באחר²⁷. ויתר מכך: אף כאשר „תרו ליה כולי יומא בחלבא“²⁸ (=כאשר משרים בשר בחלב כל היום) – שאז „יהיב ביה טעמא“²⁹, שהרי כולו כמבושל³⁰, אין על כך איסור מן התורה, אלא רק דרך בישול אסרה תורה³¹. איסור בשר בחלב קיים רק כאשר מרכיבים משני המינים מציאות אחת חדשה³², תוצרת דוקא באמצעות בישול.

ויש לומר, שזהו ההסבר³³ לדברי רבי לוי³⁴, ששיעור כזית של איסור בשר בחלב, הוא גם כאשר יש רק „חצי זית בשר וחצי זית חלב“ – כמות של „כזית“ משניהם יחדיו, כי האיסור אינו חל על הבשר בנפרד ועל החלב בנפרד,

(25) ולהעיר שבר"ח יומא שם מביא (בין החוקים) גם „בשר בחלב“. וכ"ה ברמב"ם סוף הל' מעילה. וראה הנסמן בלקו"ש [המתורגם] חט"ז ע' 258 הערה (11)
(26) ולהעיר שרק כלאי בגדים (שעטנז) הוא תערובת שני סוגים – צומח וחי. נת' בלקו"ש חל"ד שם (ע' 127).
(27) ראה רש"י ד"ה א"ל רבא – חולין קת, א.
(28) פסחים מד, ב. נזיר לו, סע"א.
(29) רש"י פסחים שם.
(30) ראה תוד"ה דחדוש – חולין שם.
(31) חולין שם.
(32) ראה בארוכה צפע"ג הל' מאכא"ס וקונטרס השלמה (שצויין בהערה 13), ושם – דבב"ח הוא „הרכבה מוגיית“, ע"ש.
(33) צפע"ג שם.
(34) חולין קת, ב. וכ"ה ההלכה – רמב"ם הל' מאכא"ס פ"ט ה"א (ובמ"ז לח"מ שם).

אלא על שניהם יחדיו, כשהם מציאות אחת של בשר בחלב³⁵.

ה. תערובת ה„כוחות העליונים“

ידועים דברי רבינו בחיי³⁶, שאיסור כלאים אינו רק עירוב בגשמיות, אלא גם „מערבב הכחות העליונים .. הכלאים .. חיבור שני קצוות שהם שני הפכים .. אין חיבורן עולה יפה“,

וכן לגבי בשר בחלב הוא מבאר³⁷, שבשר בחלב הם „דוגמא ורמז“ ל„דברים מיוחדים“ למעלה, והתערובת של בשר בחלב למטה גורמת לערבוב של ה„דברים ההם (אשר) כל אחד ואחד (צריך להיות) מיוחד בפני עצמו“.

וכפי שמוסבר³⁸, שצמר ופשתים – וכן שור וחמור, בשר בחלב – רומזים לחסד ולגבורה, אשר הן מדות מנוגדות, ולכן „אין חיבורן עולה יפה“³⁹.

ולפי האמור לעיל, בסעיף ג' לגבי ההבדל בין כלאי בהמה וקרקע לבין כלאי בגדים, מובן, שגם לגבי ה„ערבוב“ של ה„כחות העליונים“ של חסד וגבורה, אשר „אין חיבורן עולה יפה“, יש הבדל מהותי בין שני סוגים אלו, ובינם לבין בשר בחלב.

(35) ר"ל שכ"ה גם לדעת רב (דפליג אלוי), ומה שס"ל שאינו לוקה – כי לפני הבישול עדיין לא נעשו מציאות אחת חדשה, ועל כל חצי זית לעצמו – א"א לחול שם האיסור (עיין רש"י שם ד"ה לעולם. ולהעיר משו"ע אדה"ז א"ח סתנ"א ס"ג בהגה"ה).

(36) קדושים שם (וראה רמב"ן שם „ומחברינו מוסיף כו“, וברמב"ן שופטים יח, ט) – הובא ונתבאר באה"ת פרשתנו (ע' תתקס ואילך). אה"ת ג"ך ע' קלב ואילך. וראה הערה 39.

(37) משפטים שם „על דרך הקבלה“ (וראה הנסמן לעיל בשה"ג להערה 13).

(38) ראה במקומות שנסמנו בהערה 13

(39) ל' הבחיי קדושים שם. – אבל בבחי הכונה (וראה אה"ת פרשתנו ונ"ך שם) – ע"פ זח"ג פו, ב ואילך (הובא באה"ת פרשתנו ריש ע' תתקס) – ד„כלאים זה מצד הרוח הטובה וזה מצד הרוח הרעה ואנחנו נצטוינו להמשך אחר הרוח הקודש ולהתרחק מן רע .. על כן נאסר לנו הכלאים כי הוא חבור שני קצוות כו“, היינו שהוא חיבור של רוח הקדושה עם רוח הטומאה (וע"ד המבואר בהערה 15). וכ"ה בד"ה לא תתרוש תרכ"ז (לענין לא תתרוש גו). ועוד. ועיין אה"ת בראשית (כרך ג) תקפא, א. סד"ה לא תלבש תרע"ח: משא"כ במקומות שנסמנו בהערה 13 מבואר שהאיסור

ועתה עומדים בתקופה השייכת למזמור צדי"ק, שסיומו וחותמו בפסוק „ויהי נועם ה' אלקינו עלינו גו' ומעשה ידינו כוננהו“, ש„תשרה שכינה במעשה ידיכם“, שזהו תשלום השכר על כללות מעשינו ועבודתינו.

* * *

מההוראות מהאמור לעיל בנוגע למעשה בפועל – „המעשה הוא העיקר“⁴⁰:

לפרסם בכל מקום ומקום שעומדים בסיום וחותם דמעשינו ועבודתינו („כי תצא למלחמה על אויבך“), ובהתחלת התקופה דתשלום השכר, „מתן שכרן של צדיקים“ („כי תבוא אל הארץ גו' וירשתה וישבת בה“), ובהתאם לכך צריכה להיות העבודה גם בענינים השייכים לימות המשיח, החל מלימוד התורה בעניני משיח וגאולה וביהמ"ק, ועוד ועיקר – מתוך מנוחה והתיישבות, שמחה וטוב לבב, כולל גם ע"י עריכת התוועדויות של שמחה, ובמיוחד בשייכות לשמחת נישואין ושבעת ימי המשתה (כולל גם חיזוק „מנהג ישראל“ לערוך סעודת עניים), מעין ודוגמא והכנה לקיום היעוד „אז (לעתיד לבוא) ימלא שחוק פיננו“, אשר, בדורנו זה, שנשיא הדור, כ"ק מו"ח אדמו"ר, ששמו השני „יצחק“, ע"ש הצחוק והשמחה, הוא נשיא השמיני („אז בגימטריא שמונה) להבעש"ט, נעשה הענין ד„ימלא שחוק פיננו“ (לא בלשון עתיד, „אז“, אלא) בלשון הווה.

(משיחות ש"פ חצא, י"ד אלול תנש"א)

(7) פרש"י עה"פ.

(8) אבות פ"א מ"ז – שלומדים בשבת זו.

(9) תהלים קכו, ב. וראה ברכות לא, א.

הוספה

בשורת הגאולה

לח.

והדגשה מיוחדת בכהנ"ל (בחודש אלול ד) שנת ה'תשנ"א –
„תנשא“ בלשון ציווי – הן בנוגע להתגלות וביאת המשיח ש„נשא גו'
מאד“, והן בנוגע להנישואין דכנס"י והקב"ה שבימות המשיח,
ובלשון הילקוט שמעוני²¹: „שנה שמלך המשיח נגלה בו . . עומד על
גג בית המקדש . . ואומר ענוים הגיע זמן גאולתכם“.

* * *

תלמידי הישיבה נקראים „תמימים“ ע"ש שלומדים „תורת ה'
תורה הנגלית ותורת החסידות תמימה“³, ולא עוד אלא שהלימוד
דפנימיות התורה הוא בהבנה והשגה . . מעין ודוגמת והכנה
להמעמד ומצב דימות המשיח ש„יהיו ישראל חכמים גדולים
ויודעים דברים הסתומים וישיגו דעת בוראם כו“⁴.

וגם (ולכן) נקראים „חיילי בית דוד“ שמנצחים את המעמד
ומצב ד„חרפו עקבות משיחך“, ופועלים התגלות וביאת משיח בן
דוד באופן ד„ברוך ה' לעולם אמן ואמן“, כלשון הכתוב בסיום
וחותם מזמור פ"ט בתהלים.

ולהעיר שתקופה זו (שמתוארת בסיום מזמור זה) נסתיימה
כבר לאחרי מעשינו ועבודתינו במשך ארבעים שנה מהסתלקותו של
כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שניתוסף בהפצת המעיינות חוצה
באופן ש„נתן' ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע“,

(1) ישע"י נב, יג.

(2) ישע"י רמו תצט.

(3) שיחת שמחית תרנ"ט – „התמימי ח"א ע' כה.

(4) רמב"ם בסיום חותם ספרו „משנה תורה“.

(5) כדברי כ"ק אדני"ע בשיחתו הידועה בשמחית תרס"א (נדפסה בלקו"ד ח"ד

תשפ"ו, ב ואל"ך. ועוד).

(6) תבוא כט, ג.

לקוטי

תנ"א

שיחות

1. בקדושה – אין ניגודים בין

המדות

כדי להבין זאת יש להקדים ולציין תמיהה
המתעוררת, לכאורה⁴⁰, על ההסבר שלעיל,
ש„כלאים .. הוא חיבור שני קצוות שהם שני
הפכים“:

אנו מוצאים שבחיבור של שני הפכים יש
דוקא מעלה נפלאה ביותר – ענין השלום, אשר
„כל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם“⁴¹,
ואחד מעיקרי העבודה הרוחנית הוא להביא
לידי התכללות המדות,

כידוע ההסבר⁴² על דברי חז"ל⁴³ „לעולם
יהא אדם רך כקנה ואל יהא קשה כארו“,
שלאדם יש מדות שונות, אך עליו לעבוד על
כך שמדותיו תהיינה „רכות“, כלומר, שכל
מדה תאפשר קיומה של המדה ההפכית,
בדומה לנאמר בדברי הרמב"ם⁴⁴, ש„הדרך
הישרה היא מדה בינונית שבכל דעה ודעה“ –

ואילו כאן אומרים שאיסור כלאים הוא מפני
שבכך מערבבים את המדות חסד וגבורה!?

על כך מוסבר⁴⁵, שהתכללות המדות
בקדושה דומה ל„תערובות מין במינו“, כי כל
עניני הקדושה „הכל הוא מין אחד, הביטול
וההכנעה אליו יתברך“⁴⁶. ולכן אנו מוצאים
שבעבודת ה' תיתכן אפשרות של קיום המדות
ההפכיות חסד וגבורה יחדיו, כנאמר בספרי
על הפסוק ואהבת את ה' אלקיך⁴⁷ – „אין לך
אהבה במקום יראה ויראה במקום אהבה אלא
במדת הקדוש-ברוך-הוא בלבד“

לעומת זאת, בעניני העולם, שבהם קיימת
תחושת מציאות, עד כדי כך שניתן לקיים על

הוא מצד התערובות דחו"ג. וראה גם לקו"ש [המתורגם]
ח"ו ע' 244 ואילך (ובהערה 28 שם). חל"ו ע' 156 ואילך.
40 כמו שהקשה באוה"ת נ"ך שם. ד"ה לא תלבש

תרע"ח ע' תח. וראה מאמרים שנשמנו בהערה (13)

41 רמב"ם סוף הל' תנוכה.

42 לקו"ת אמור לו, ד. מטות פז, ב ואילך. ובכ"ז.

43 תענית כ, סע"א.

44 הל' דעות פ"א הי"ד.

45 אוה"ת נ"ך שם (אלא דשם קאי לפי הביאור דאיסור
כלאים הוא „שע"י מחבר רוח הקדושה עם רוח הטומאה“).

מאמרים שבהערה (13)

46 ל' אוה"ת שם (ריש ע' קלג).

47 ואתחנן ו, ה.

ידי הפצים בעולם מצוות⁴⁸, כגון תפילין
וכדומה – הרי שם ה„ציור“ של כל מדה הוא
בתוקף שאינם מאפשרים קיום של מדה אחרת,
ובמיוחד מדה המנוגדת, ולפיכך „אין לך אהבה
במקום יראה ויראה במקום אהבה“. ולכן, אם
נוצר חיבור וערבוב של שני הפכים בעניני
העולם, הרי זה באופן של תערובת „מין
בשאינו מינו“.

ולא כך בקדושה, שמשמעותה היא
התבטלות⁴⁹ כלפי הקדוש-ברוך-הוא, הרי שם
המדות ההפכיות חסד וגבורה אינן מתנגדות זו
לזו אלא, להיפך, הן מהוות „מין אחד“ – מהותן
של שתי המדות זהה: עבודת ה'.

וכדברי חז"ל⁵⁰ על הפסוק⁵¹ „עושה שלום
במרומיו“ – „מיכאל⁵² שר של מים, וגבריאל
שר של אש ואין מכבים זה את זה“, כי
בהתייצבם לפני מלך מלכי המלכים הקדוש-
ברוך-הוא אין הם חשים את מציאותם
העצמית, אלא את היותם שלוחיו של המלך
הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אין ביניהם ניגוד
כלל, שניהם מהוים „מין אחד – שלוחי
המלך“⁵³.

2. חיבור בין ניגודים – שלום או מחלוקת

לפי זה יובן ההבדל בין שני סוגי הכלאים –
כלאי בהמה וקרקע לעומת כלאי בגדים:

כאשר מחברים ומערבבים שני הפכים, יש
שתי אפשרויות לכך, ובהתאם להן – תוצאות
מנוגדות: (א) מובטלים את הניגודים והסתיירות,
ואז נוצר בין הניגודים שלום. (ב) כל אחד
נשאר במלוא תקפו, וכאשר הם נמצאים יחדיו
– נוצרת מחלוקת ומריבה.

ושני אופנים אלו מתגלים בשני סוגי
הכלאים:

48 ראה ד"ה מי כמוכה הידוע – לאדמו"ר מהר"ש
(סה"מ תרכ"ט ע' קמח).

49 להעיר מתניא פכ"ב, ועוד.

50 במדב"ר פי"ב, ח (וש"ג). אגה"ק סי"ב.

51 איוב כה, ב.

52 ל' אגה"ק שם (ובבמדב"ר שם (ועוד) בשינוי לשון).

53 ראה גם רש"י ורא"ט, כד: אש .. מים .. ולעשות

רצון קונם עשו שלום ביניהם.

בכלאי בהמה וכלאי קרקע, שתכליתם „להוליד מינים זרים משונים בתולדות“⁵⁴, יצירת מציאות משונה וחדשה משני מינים אלו, הרי הפגם ב„ערבוב“ הוא שבאמצעותו מתבטלים שני המינים מהיותם מינים נפרדים בתכונותיהם וכדומה, הם הופכים למציאות חדשה הנוגדת את רצון הבורא שבראם כשני מינים נפרדים והפך בהישארותם כמציאויות שונות בעלות תכונות ותפקידים שונים,

בדומה לכך שבענין של „עושה שלום במרומיו“, שהוזכר לעיל, אין הכוונה לכך שעל ידי התבטלותם כלפי המלך, הקדוש ברוך הוא, בטלים התפקידים המיוחדים של מיכאל וגבריאל, שר של מים ושר של אש – שהרי התבטלות כזו היא בניגוד לרצון המלך – אלא כל אחד נשאר בתפקידו שלו ומבצע אותו, אך ביחד עם זאת „אין מכבין זה את זה“⁵⁵.

לעומת זאת, בכלאי בגדים הפגם הוא להיפך: כיון שהצמר והפשתים נשארים במציאותם,

(וא) ה„כוחות העליונים“ שבתוכם הם שני הפכים – חסד וגבורה, (ב) מדובר על דברים בעולם הגשמי שאין בהם בגלוי התבטלות עצמית, והחיבור ביניהם הוא תערובת של „מין בשאינו מינו“ –

לפיכך גורם החיבור לערבוב ביניהם לתוצאה הפוכה: לפירוד ולמחלוקת.

ת. ערבוב המבטל סדרי בריאה – אסור תמיד

לפי כל האמור לעיל ניתן להבין את שלש ההבחנות שהוזכרו לעיל, בסעיף ב', לגבי המקדש וכו':

הסיבה להיתר כלאים בציצית, וכן בעבודת

המקדש, היא⁵⁶, שבענין מצוה וקדושה – מדת הקדוש-ברוך הוא – אין נוצרים מערבוב שני ההפכים פירוד ומחלוקת, אלא, להיפך – נגרמים שלום ואחדות, כפי שהוסבר לעיל בהרחבה.

דברים אלו אמורים לגבי סוג של כלאים, שבו ה„ערבוב, מוביל לפירוד ולמחלוקת, ופגם זה אינו קיים בענינים של מצוה וקדושה. אך סוג של כלאים, שבו ה„ערבוב“ מבטל את המציאות של „למיניהם“, את סדרי הבריאה, אסור גם בעניני מצוה וקדושה, כמו בעניני העולם, כי בכל מקרה אסור לבטל את הגבולות שקבע הקדוש-ברוך הוא.

ולכן אין כלל אפשרות וסברה להתיר כלאי בהמה וכלאי קרקע במוקדשין.

רק בתערובת של בשר בחלב, שלגביה יש אפשרות לומר שהיא מן הסוג של כלאי בגדים, כאמור לעיל בסעיף ד', קיימת סברה שהיא תהא מותרת במוקדשין, כפי ששעטנו מותר בבגדי הכהונה.

אך המסקנה והפסק הוא, ש„בית ה' אלקיך לא...“ – כי, כאמור לעיל, המהות של תערובת בשר בחלב היא יצירת מציאות חדשה, ובכך היא דומה לסוג של כלאי בהמה, ואופן זה של תערובת אסור גם במוקדשין⁵⁷, כפי שהוסבר לעיל.

ט. ביטול איסור בשר בחלב לעתיד לבוא

רבינו בחיי אומר⁵⁸, ש„באותו הזמן (לעתיד

56 מאמרים שבהערה 13. וראה אה"ת פרשתנו (ע') תקסב. ע' תקעז. כרך ו' ע' ב'שנט) – לפי הביאור דכלאים למטה הוא תערובות קדושה עם סט"א, משא"כ בשרשן (ומפרש שם ע' תקסא ואילך) לשון הבחיי. ע"ש). וראה זח"ג שבהערה 39.

57 והמבואר במאמרים שבהערה 13 (ובאה"ת משפטים בנסמן בשו"ג להערה הג"ל) דזה שהמלאכים אכלו בשר בחלב אצל אברהם הוא דוגמת היתר כלאים בציצית ובגדי כהונה (שהם בחי' קדושה) – ראה לקמן סעיף ט ובהערה 61.

58 משפטים כג, יט (בסופו). – ולהעיר מענין עתיד חזיר ליטור והשק"ט בזה*.

(* מרז"ל בלשון זה הובא: בלש"ה פ' חיי שרה. מדרש

לבוא) .. יהיה איסור בשר בחלב בטל", ובדומה לכך אנו מוצאים שהמלאכים, אצל אברהם, אכלו בשר בחלב⁵⁹.

ולפי ההסברים שלעיל ניתן לבאר זאת:

כבר הובהר לעיל, בסעיף ד', שהפיכת תערובת של בשר בחלב למציאות חדשה היא רק בגשמיותה ובחומריותה, אך אין הדבר משפיע על ה„כוחות“ הרוחניים, על המציאות הפנימית. מכך מובן, שלגבי ה„כוחות העליונים“ שבבשר ובחלב, הקשורים למציאות הפנימית והרוחנית, דומה תערובת זו לכלאי בגדים, אשר בה כל כח נשאר במציאותו.

וזהו ההבדל בין התקופה שלנו לבין „אותו הזמן“:

59 וירא ית, ח. מדרש תהלים ח, ב. וראה תר"ש וירא שם אות קכג (וש"ב)

תלפיות ענף חזיר בשם ר' בחיי. ט' הקנה (ז). תו"א וישלח כה. א. לקו"ת ד"ה וכל בניך ס"ג. קהלת יעקב מע' חזיר בס' הברית זח"א מ"כ דרך אמונה פל"א בשם מדרש תנחומא (כ"כ בס' נפש חיים) ועוד – (וראה ג"כ עשרה מאמרות מאמר חזיר דין ח"ד פ"ג. אור החיים פ' שמיני).

בלשון: שנתיד הקב"ה להחזירו לישראל (לנו): בחיי שמיני י"א. ז' (לנו). שו"ת הרדב"ז ח"ב תתכ"ח ומגן דוד להרדב"ז ט' (לישראל). אור יקרות (לישראל להיתר הרשון). ראשונה אמנה מנהר"ל אברבנאל פ"ג. ריטב"א קידושין ו. א. קרנטי פ' שמיני ישונות משיחו בשם בראשית רבה (כ"כ בשד"ח). תורת משה להחזיר ט"פ שמיני. מא"א ח. ו. (חזיר נק' ק"נ ולכן במיתוקה עתידה לחזור ותהי' קדושה).

כמה פ' במרז"ל אלו נקבצו בשדי חמד: כללים אות ג' עו'. פאת השדה ג' ז' ואת ח' ח' שיורי הפאה ג' ז'.

ואדורי שכל הנ"ל שקו"ט במאמר זה תמוה דעת היפ"ת ויק"ד פ"ג ג' – הובא בס' ערה"כ לבעהמ"ס סה"ד – שמאמר זה לא היה ולא נברא!

בעולם הזה, בזמן הזה, ניכרת רק הגשמיות והחומריות של כל דבר גשמי. וכיון שלגבי הגשמיות הופכת תערובת של בשר בחלב למציאות חדשה, לכן לפי דיני התורה, שניתנה דוקא בעולם הזה, לנשמה בגוף, דומה תערובת זו לכלאי בהמה, האסורים גם בדבר מצוה וכדומה.

אבל לעתיד לבוא, כאשר יקויים הייעוד⁶⁰ „ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דבר“ – יתגלה⁶¹ שהמציאות האמיתית של השמים וכו' אינה הגשמיות והחומריות, אלא הרוחניות שבהם, ה„בדבר ה'“ שבאמצעותו הם „נעשו“⁶², המהווה ומחיה ומקיים כל נברא⁶³ –

וכך יהיה גם לגבי המציאות של בשר בחלב, שתתגלה מציאותם האמיתית, דבר ה' וה„כחות העליונים“ שבהם, שאינם מתבטלים בתערובת, כאמור לעיל.

וכיון שהעולם כולו יזדכך אז ויהיה עולם של קדושה⁶⁴, הרי, אדרבה: בעולם קדוש תערובת של בשר וחלב, של חסד וגבורה, היא נעלית ביותר – שלום ואחדות⁶⁵.

(משיחות ש"פ משפטים תשל"ה, תש"מ)

60 ישעי' מ, ה.

61 וכן גם עתה בעולם המלאכים, שהם „עליונים“ מובדלים מן הגשם.

62 תהלים לג, ו.

63 כמשנ"ת בארוכה בשער היחוד והאמונה פ"א ואילך.

64 ראה תניא ספ"ז.

65 ולכאורה עפ"ז צ"ל שגם כלאי בגדים יהי' מותר לעת"ל וצ"ע.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד